

EL BON AMIC MARIÀ RIBAS I BERTRAN

L'amistat entre Marià Ribas i jo pot ben dir-se que va començar quan ell de tot en tornava i jo tot just arribava de res. La nostra diferència d'edat era de trenta anys. Per això ell, amb aquell seu humor tan propi em deia: «Però si ets un bebè». Aquesta desigualtat d'edats entre ambdós no va ésser cap obstacle per a fer néixer i conservar una bona confiança que va durar una quarantena d'anys.

I avui, a la seva memòria, vull recordar algunes de les seves facetes, escollides a l'atzar, i explicar-les en un estil planer, sense enravament, amb tota la senzillesa que sempre havia caracteritzat la seva amistat.

* * *

Acostumava a visitar en Marià l'endemà de les festes. Era quan li presentava el balanç de les excavacions que realitzàvem els matins dels festius al poblat ibèric de Burriac. Inevitablement i cordialment m'invitava a seure en una cadira de grans braços, com si es tractés d'un tron molt confortable. Al seu davant tenia una taula quadrada, la taula on en Marià havia enllestit la major part de les seves grans obres sobre arqueologia i història de Mataró i el Maresme.

En una ocasió que vaig retre-li l'acostumada visita, recordo Ribas treballant un pergamí a diverses tintes. Vaig observar les seves mans, que movia amb una delicadesa i precisió sobre el pergamí. Penso que pocs han tingut aquest privilegi de veure com poc a poc produïa una obra d'art. Doncs bé: no era pas un moment adient per a reeixir-hi. Ribas havia tingut un dia molt atriolat. «El trobo molt cansat, avui», vaig dir-li, i em respongué: «He tingut un dia molt dur. Ja saps que cada dia haig de baixar a peu fins a l'estació, viatjar en tren fins a Barcelona, i de l'estació de França desplaçar-me caminant fins a la plaça de Sant Jaume. I si això no fos prou, avui hem anat al Bergadà, concretament a La Nou, per un treball a l'església romànica». I després de fer la descripció d'aquesta església amb una passió d'enamorat, continuà explicant-me que la tornada de Barcelona a casa l'havia hagut de fer el vespre desfent el mateix camí seguit el matí, i que aleshores elaborant aquell pergamí es trobava fent encara una altra jornada «per a poder tirar la casa endavant». Ho deia, tot això, sense recança, sense parar de dibuixar.

Ribas es mostrava sempre incansable. Recordo que quan pujava al poblat ibèric de Burriac, a Cabrera, des de Mataró, feia una distància de sis quilòmetres a peu. Durant el matí prenia les notes i baixava cap a Mataró per a dinar. Acabat de menjar, tornava al poblat, saltant pedres i parets. Prenia les mides que fossin del cas i tornava a casa seva per a traslladar-les sobre el plànol. I si li sorgia algun dubte, no vacil·lava de tornar a Cabrera per a fer la comprovació necessària. El retorn a casa, en aquests casos, era gairebé sem-

Marià Ribas treballant a casa seva (1960?).
Fotografia Santiago Ambrós.

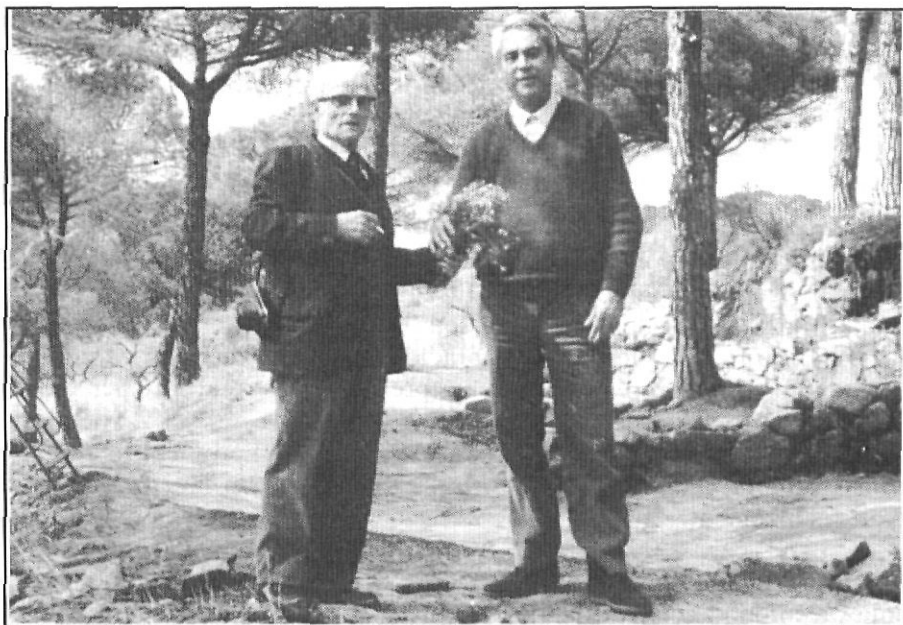
Marià Ribas i Santiago Ambròs
a Burriac (1965?).
Fotografia Santiago Ambròs.

pre a les fosques. Aquestes jornades eren verament maratonianes; fàcilment arribarien als quaranta quilòmetres caminats.

Malgrat la seva vasta obra impresa, sobre història, art i arqueologia, i els seus treballs i conjunts de recerques sobre Mataró i el Maresme que han estat inèdits, Ribas mai no estigué satisfet: volia anar sempre més enllà, assolir noves descobertes, nous horitzons. Recordo

que quan cap als seus darrers dies el vaig visitar amb l'amic Llovet, entre altres coses ens va dir: «Estic ben conformat de tot; sols sento la feina que deixo i que no podré acabar».

Ribas era un home tenaç, incansable per les seves coses, per a ell mateix. Dissortadament li va tocar viure algunes èpoques d'«Ordeno y mando», que tots coneixem, quan ell era total-

ment a la inversa: una persona comprensible i tolerant. Com tots els grans homes, també li van sortir envejosos que se'l volien menjar, però ell sabé superar les investides amb fermesa i alhora amb humilitat. És una gran lliçó que caldria que sempre recordéssim.

Santiago Ambròs i Gispert
Fundador del Grup Arqueològic de Mataró (1957)

DOLORÓS COMIAT A MARIÀ RIBAS

TANNKA

Éreu un infant
amb dringar de campanes,
racons trobats,
amb olors de roses
i paraules sinceres.

Ens ha deixat el benvolgut i admirat AMIC Marià, el MESTRE, l'home savi, l'arqueòleg, l'historiador, bon dibuixant, artista, però, per sobre de tot, AMIC sempre disposat a treballar per la comunitat i per les més belles coses, l'AMIC que ignorava el no i que estava farcit de bonesa i d'intel·ligència.

Fer un esbós biogràfic d'aquest home sensible i extraordinari podria representar un opuscle que jo no sabria pas fer, car tota la seva dilatada existència ha estat sempre la d'un treballador extraordinari, vull dir, ben segur, que no se li ha valorat la seva tasca ni la seva saviesa com mereixia.

Amic Marià, rebeu el més sentit i pur reconeixement per tot el que heu fet per tots nosaltres i penseu que els qui us vàrem estimar no us oblidarem mai.

Reposeu en pau. Amic dilecte.

Terri